

DIRBTINIO INTELEKTO IR GENERATYVINIO DIRBTINIO INTELEKTO TAIKymo VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE: REGLAMENTŲ SANTRAUKA

Ši parengta santrauka apibendrina Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) dirbtinio intelekto (DI) ir generatyvinio dirbtinio intelekto (GDI) taikymą reglamentuojančias tvarkas, rekomendacijas ir gaires. Čia pateikiamos nuorodos į atskirus VDU dokumentus, apimančius DI ir GDI naudojimą studijų procese. Ši santrauka skirta Bioekonomikos plėtos fakulteto (BPF) dėstytojams ir studentams, siekiant padėti lengviau suprasti DI ir GDI taikymo reglamentavimą VDU ir užtikrinti VDU dokumentų nuostatų laikymąsi.

Pagrindinės sąvokos naudojamos VDU dokumentuose yra apibrėžtos ir LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus įsakyme ([Dėl Dirbtinio intelekto etiško naudojimo mokslo ir studijų procese gairių tvirtinimo, 2024 m. balandžio 29 d. Nr. V-14](#)):

- **Dirbtinis intelektas (DI)** – „tai kompiuterinės sistemos, gebančios atlikti užduotis, kurios reikalauja žmogiškojo intelekto. Dirbtinio intelekto sistemos mokomos naudojant didelius duomenų kiekius“.
- **Generatyvinis dirbtinis intelektas (GDI)** – „tai dirbtinio intelekto technologija, gebanti kurti naują turinį (pavyzdžiui, vaizdus ar tekstą) pagal pateiktą užklausą ar kitaip nurodytus kriterijus“.
- **GDI įrankiai** – „tai platformos, kuriose įdiegti generatyvinio dirbtinio intelekto modeliai ir kurios leidžia vartotojams naudojant paprastas ir intuityvias sąsajas generuoti tekstą, vaizdus ar kitą turinį“.

Toliau pateikiamos VDU dokumentų ištraukos ir nuorodos į juos.

VDU REGULIAMINAS ([Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2024 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. SEN-N-49 nauja redakcija](#)):

98. **Studijų dalykų studijose, rengiant rašto darbus, atliekant savarankiško darbo užduotis, gali būti naudojami dirbtinio intelekto įrankiai** vadovaujantis Universiteto nuostatomis, padalinio nustatyta tvarka ir studijų dalyko apraše numatytais tikslais, **laikantis akademinio sąžiningumo principų**, nustatytų Etikos kodekse ir Plagiato prevencijos nuostatuose.

VDU GENERATYVINIO DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO STUDIJŲ PROCESĖ GAIRĖS IR REKOMENDACIJOS ([VDU Studijų departamento Studijų kokybės skyrius, 2024](#)):

1. Generatyvinis dirbtinis intelektas (toliau – GDI) - dirbtinio intelekto technologija, gebanti kurti naują turinį (pavyzdžiui, vaizdus ar tekstą) pagal pateiktą užklausą ar kitaip nurodytus kriterijus;
2. GDI įrankiai – tai platformos, kuriose įdiegti generatyvinio dirbtinio intelekto modeliai ir kurios leidžia vartotojams naudojant paprastas ir intuityvias sąsajas generuoti tekstą, vaizdus ar kitą turinį;
3. **GDI gali būti naudojamas papildant dėstymo ir studijavimo procesą laikantis etiškumo, skaidrumo ir atsakingumo principų kaip papildomas šaltinis**, kaip studijų prieinamumo įrankis, leidžiantis platesnį individualizuotą studijų spektrą studentams su individualiais poreikiais, nerimo sutrikimais, kalbos barjeriais, ugdantis kritinį sugeneruoto turinio vertinimą.
4. GDI gali būti **naudojamas studijų procese studentams skiriamoms užduotims atlikti kaip pagalbinė priemonė**, siekiant efektyvinti studijų procesą ir didesnę dėmesį skiriant aukštesnio lygio kompetencijoms įgyti ir pagrindiniams studijų rezultatams pasiekti.
5. GDI gali būti **naudojamas tokia apimtimi ir tokiomis sąlygomis, kurios dėstytojo nustatomos studijų dalyko lygmenyje** ar studijų programų komiteto (SPK) – studijų programos lygmenyje. Gali būti akademinio padalinio lygmens sprendimai visoms to padalinio vykdomoms studijoms.

6. GDI gali būti naudojamas, tiek kiek neprieštarauja 3 punkte nurodytoms sąlygoms:

- 6.1. Individualizuojant užduotis, tutorystei;
- 6.2. Generuojant medžiagą analizei, redagavimui, diskusijai;
- 6.3. Rutiniams, paruošiamiesiems darbams;
- 6.4. Kritiniam GDI sugeneruoto turinio analizavimui, poveikiui.
- 6.5. GDI įrankių naudojimas praktikos metu simuliacijai;
- 6.6. Rašybos ir gramatikos tikrinimui;
- 6.7. Santrumpoms generuoti, teksto analizei, mašininiam vertimui, perfrazavimui ir kt.
- 6.8. Vaizdams, garsams generuoti;
- 6.9. Dėstytojo nurodytoms užduotims su GDI atlikti;
- 6.10. Pateikti įžvalgas arba kritiką tekstui;
- 6.11. Naudoti GDI įrankį kaip oponentą diskusijose ir pan.
- 6.12. Kitose studijų proceso veiklose.

<...>

16. Nustatytos **GDI naudojimo taisyklės pristatomos įvadinėse paskaitose, patalpinamos Moodle**, pagrindiniai principai nurodomi studijų dalyko apraše ir studentai aiškiai supažindinami su keliamais reikalavimais, užtikrinant etišką GDI generuoto turinio naudojimą, etiškai cituojant, išsaugant užklausas, tarpines atsiskaitymo versijas, refleksijas, kritiškai vertinant generuotą turinį. **Už sugeneruotą turinį atsako studentas, pateikdamas atsiskaitymo medžiagą.**

17. Rekomenduojama siūlyti studentams naudoti ir atrinkti tuos GDI įrankius, kurie yra nemokami ir visiems prieinami.

18. Kilus įtarimui dėl neetiško ar ribojamo GDI sugeneruoto turinio naudojimo, **rekomenduojama dėstytojui atlikti turinio patikrą ir kokybinį vertinimą** (ar yra citavimas, ar sutampa literatūros šaltiniai, ar nėra įterptų GDI haliucinavimo rezultatų ir kt.). Siūloma pasitelkti Universitete naudojamas GDI turinio atpažinimo programas, kritiškai vertinti rekomendacijas ir įtarimus.

19. Įtarus neetiško GDI naudojimo atvejus, siūloma pirmiausia **papildomai studento prašyti pateikti tarpines atsiskaitymo versijas, proceso aprašymą, šaltinių paieškos procesą, citavimo įrankių naudojimą, komentuoti atlikimo eigą**. Esant reikalui siūloma sudaryti nešališką komisiją įtariamam GDI turinio neetiškam panaudojimui nustatyti. Nustačius neetišką naudojimą, procesas vykdomas pagal VDU Plagiavimo prevencijos tvarkos nuostatus ir VDU Etikos kodeksą. Įtarus neetišką GDI sugeneruoto turinio naudojimą arba ribojimo nesilaikymą baigiamuosiuose darbuose, darbą vertina akademinio padalinio plagiato komisija ir procesas vyksta pagal VDU Plagiavimo prevencijos tvarkos nuostatus ir VDU Etikos kodeksą

<...>

21. Rekomenduojama **palaikyti studentų GDI raštingumą atviru dialogu, padėti rasti būdus etiškai naudoti GDI įrankius**, skatinti originalių idėjų, sprendimų taikymą, nuolat diskutuoti apie GDI problematiką ir ribojimus, akcentuoti akademinio sąžiningumo svarbą ir pan.

KONSULTACIJA DĖL PRINCIPŲ IR PREZUMPCIJŲ, KURIOMIS SIŪLOMA VADOVAUTIS VERTINANT DIRBTINIO INTELEKTO (DI) NAUDOJIMĄ RENGIANT STUDENTŲ KŪRYBINIUS/TIRIAMUOSIUS RAŠTO DARBUS ([VDU Etikos komisija, 2024-05-06 posėdžio protokolas Nr. EK-PR-6](#)):

- **DI kūriniais ar jų dalimis rašto darbuose turi būti remiamasi kaip ir bet kokiais kitais kūriniais/šaltiniais, tokiam rėmimuisi galioja visos plagiato neleistinumo taisyklės** <...>
- Kadangi Universitete laikomasi prielaidos, kad Universiteto studentai yra gerai įvaldę kalbą <...> **DI naudojimas teksto redagavimui gali būti iš dalies (pvz., tam tikriems rašto darbams) ar visiškai apribojimas.**
- <...> DI gali būti naudojamas pavieniams sudėtingiems posakiams/žodžiams, šaltinių kita nei darbo kalba citatoms bei kita kalba reikalaujamos pateikti darbo santraukoms versti. **Citatų ir santraukų vetimo atvejais turi būti nurodomas DI naudojimo vertimui faktas** (pvz., su citata siejamos nuorodos pabaigoje, su santrauka siejamoje bendroje išnašoje).

- <...> jeigu DI naudojimą atpažįstančios programos (bent viena iš jų) **reikšmingos išsėtinės rašto darbo dalies (pastraipos ar daugiau) atžvilgiu rodo didesnę nei 90 proc. tikimybę**, kad ši dalis buvo sukurta, redaguota ar versta (išskyrus aptartus galimus vertimus su DI pagalba) naudojant DI ir ji nėra tinkamai išskirta ir/ar nėra nuorodos, **rekomenduojama laikytis studento nesąžiningo elgesio prezumpcijos**.
- Laikantis studento nesąžiningo elgesio prezumpcijos, **studentui tenka pareiga jo darbo vertintojams įrodyti**, kad, nepaisant nustatytų aplinkybių, **DI rengiant rašto darbą buvo naudotas sąžiningai arba iš viso nenaudotas**. <...>

Tikrinant studentų rašto darbus BPF dėstytojams rekomenduojama vadovautis „identific“ sistemos sugeneruota ataskaita ir atsižvelgti į 90 proc. ribą dėl DI naudojimo.

LR AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS ĮSAKYMAS (Dėl Dirbtinio intelekto etiško naudojimo mokslo ir studijų procese gairių tvirtinimo, 2024 m. balandžio 29 d. Nr. V-14)

14. Generatyvinio DI įrankis negali būti nurodomas kaip kūrinio autorius. Autorius, pasitelkęs generatyvinio DI įrankius, yra atsakingas už savo kūrinio autorystę. Autoriai yra visiškai atsakingi už savo rankraščio turinį, net ir už tas jo dalis, kurios buvo sukurtos DI įrankiu, ir todėl yra atsakingi už bent kokius publikavimo etikos pažeidimus.

BPF studentams nerekomenduojama rašto darbuose cituoti GDI kaip autoriaus ir nurodyti, kaip literatūros bei informacijos šaltinio. Rekomenduojama GDI taikyti, kaip įrankį ir pateikti prieduose išsamią informaciją, kaip GDI buvo naudotas.

DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIAIS SUGENERUOTAS TURINYS IR JO CITAVIMAS RAŠTO DARBUOSE (VDU bibliotekos rekomendacijos):

Rašto darbo įvadinėje dalyje turi būti aprašyta, kaip buvo panaudoti generatyvinio dirbtinio intelekto įrankiai. Tekste turi būti nurodytas GDI įrankiui pateiktas klausimas (užklausa) ir tiksli GDI sugeneruoto teksto citata arba jo perfrazavimas. Pagal APA citavimo stiliaus taisyklės GDI įrankio sugeneruoto teksto autorius yra DI įrankio kūrėjas/įmonė, todėl nuorodose po pacituoto ar perfrazuoto GDI teksto skliaustuose reikia nurodyti programos kūrėją ir užduoto klausimo metus. Rašto darbo prieduose gali būti pateikiami pilni GDI įrankio sugeneruoti atsakymai.

Tekste gali būti pateikiama tiksli citata ar perfrazuotas tekstas, o pilni GDI sugeneruoti atsakymai pateikiami prieduose, pavyzdžiui:

TEKSTE:

Pateikus klausimą „Kas yra darnaus vystymosi tikslai?“, ChatGPT sugeneravo atsakymą, kad tai yra Jungtinių Tautų nustatyti 17 globalių tikslų, siekiantys užtikrinti geresnę ir tvaresnę ateitį visiems iki 2030 metų (OpenAI, 2024, žr. priedą nr. 1).

PRIEDUOSE:

Priedas Nr. 1. ChatGPT sugeneruotas tekstas

Klausimas: Kokie yra darnaus vystymosi tikslai? (2024-09-30)

Atsakymas:

Darnaus vystymosi tikslai (angl. Sustainable Development Goals, SDGs) yra Jungtinių Tautų nustatyti globalūs tikslai, kurie skirti spręsti pasaulines problemas ir užtikrinti tvarų vystymąsi iki 2030 metų. 2015 m. rugsėjo mėnesį buvo priimta Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. su 17 tikslų, apimančių socialinius, ekonominius ir aplinkosaugos aspektus. Šie tikslai siekia užtikrinti geresnę ir tvaresnę ateitį visiems.

VDU NUOSTATAI DĖL PLAGIATO PREVENCIJOS RENGIANČIAMS STUDENTŲ RAŠTO DARBUS (Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2022 m. gegužės 25 d. nutarimo Nr. SEN-N-35 redakcija):

3.1. Plagiatas - tyčinis ar netyčinis (dėl nežinojimo) publikuotų ar nepublikuotų kito (-ų) asmens (-ų) darbo (žodžių, vaizdų, idėjų, nuomonių, atradimų, meno kūrinių, muzikos, įrašų ar

kompiuteriu sukurtų darbų, tinklalapių ar kitų elektroninių resursų) ar jo dalių, tačiau ne bendrųjų žinių pateikimas kaip savo arba kitaip pasisavinant aukščiau minėtą kito (-ų) asmens (-ų) darbą ar jo dalis, tinkamai nenurodant darbo šaltinio / autoriaus.

<...>

4.2. **Po patikros įtarus plagiatą ar atpažinus svetimo teksto dalis darbe** ir siekiant įvertinti nusižengimo mastą - ar tai tikrai plagiatas, ar tiesiog besikartojanti informacija (nuorodos į šaltinius, literatūros sąrašas ir pan.), ar cituojamas tekstas, o gal bendrosios žinios ar neteisingas citavimas - **kiekvienas sutapimas turi būti peržiūrėtas ir įvertintas ekspertiniu būdu.**

4.3. Galimas pažeidimas ir pažeidimo laipsnis kiekvieno darbo atveju nustatomas individualiai, **atsižvelgiant į ekspertinio vertinimo išvadą.** Remiantis pasauline praktika rekomenduojami tokie plagiato nustatymo kriterijai:

- bendras sutapimų su kitais darbais kiekis, nustatytas plagiato patikros programa ar rankiniu skaičiavimu, **sudaro 10 procentų ar daugiau darbo**, neįskaičiuojant sutapimų, kurie nelaikomi plagiatu, pvz., literatūros sąrašas, tinkamai pateiktos nuorodos į šaltinius, citatos, bendrosios žinios ir pan.,
- sutapimų **su vienu atskiru šaltiniu kiekis**, nustatytas plagiato patikros programa ar rankiniu skaičiavimu, **sudaro 5 procentus ar daugiau darbo**, neįskaičiuojant sutapimų, kurie nelaikomi plagiatu, pvz., literatūros sąrašas, tinkamai pateiktos nuorodos į šaltinius, citatos, bendrosios žinios ir pan.,
- pažodžiui perrašytos ar iš kitos kalbos pažodžiui išverstos kito autoriaus **teksto ištraukos, nenurodant šaltinio arba nurodant šaltinį, bet perrašyto teksto nepažymint kaip citatos** (pvz., neišskiriant kabutėmis), apimtis nors vienoje darbo vietoje didesnė kaip 600 spaudos ženklų, neįskaitant tarpų,
- iš kito autoriaus (vieno arba kelių) perfrazuoto teksto (gali būti pakeisti atskiri žodžiai ir sakiniai, tačiau išlaikomas svetimo teksto turinys) sudėliotos (sukompilijuotos) ištraukos, nenurodant originalaus šaltinio, **apimtis nors vienoje darbo vietoje didesnė kaip 1200 spaudos ženklų**, neįskaitant tarpų,
- nenurodant šaltinio ar negavus autoriaus sutikimo (jei toks būtinas) darbe pateikiami kitų tyrėjų surinkti empiriniai duomenys (pvz., apklausų, tyrimų medžiaga) arba kitų autorių parengtos rezultatų / duomenų lentelės, grafikai, paveikslai ir pan.,
- tas pats ar panašus (sutampantis daugiau nei 30 procentų) to paties studento rašto darbas (jei tai nėra tęstinio darbo dalis) jau buvo įvertintas ar pristatytas įvertinti kitame dalyke VDU ar kitame universitete, • darbas parengtas ne paties studento, bet pirktas, parsisiųstas iš interneto ar kitaip gautas iš trečiųjų asmenų.

4.4. Jei darbe nustatomas plagiatas, tuomet, vadovaujantis VDU Studijų Reguliavimo nuostatomis, **darbo autoriui turi būti skiriama nuobauda.**

<...>

5.1. Fakultetuose plagiato prevenciją ir stebėseną vykdo dekanų sudarytos Plagiato prevencijos komisijos, kurios stebi plagiato prevencijos situaciją fakultete, šviečia ir konsultuoja fakulteto bendruomenę plagiato prevencijos klausimais, teikia rekomendacijas dėl plagiato prevencijos užtikrinimo ir plėtojimo bei šių nuostatų tobulinimo, nagrinėja galimo plagijavimo atvejus, nustačius plagiatą siūlo nuobaudas, veda plagijavimo atvejų fakultete registrą.

5.2. **Darbo vadovas ir recenzentas** taip pat aktyviai dalyvauja plagiato stebėsenos procesuose ir apie **pastebėtus galimus plagiato požymius ar faktus parašo atsiliepime arba recenzijoje.** Atsiliepime taip pat rekomenduojama paminėti, jei rengdamas darbą studentas visiškai nesikonsultavo su vadovu, mat toks atvejis sukelia daugiau įtarimų, ar darbas rengtas savarankiškai.

5.3. Įtarus / nustačius plagijavimo atvejį atskiro **dalyko rašto darbe:**

- apie įtariamą / nustatytą plagiatą dėstytojas praneša studentui;
- remiantis VDU Studijų Reguliavimo nuostatomis, dėstytojas į rezultatų žiniaraštį turi įrašyti galutinį dalyko įvertinimą „1“ (vienetas) ir apie plagiatą raštu pranešti fakulteto dekanui, Akademinėms reikalų tarnybai ir Plagiato prevencijos komisijai, kuri įtraukia atvejį į fakulteto plagijavimo atvejų registrą;

- kilus abejonų ar nesutarimų dėl plagiato nustatymo, dėstytojas arba studentas gali kreiptis į Plagiato prevencijos komisiją, kuri išnagrinėja atvejį, priima sprendimą ir apie tai informuoja susijusias puses;
- Plagiato prevencijos komisijai kartu su raštišku pranešimu apie nustatytą / galimą plagijavimo atvejį pateikiama plagiato patikros programa atliktos patikros ataskaita arba studento rašto darbas, aiškiai pažymint ar kitaip nurodant, kurios vietos sutampa su kitais darbais ir originalių šaltinių nuorodos.

5.4. Įtarus / nustačius galimą plagijavimo atvejį studentų *kursiniuose ar baigiamuosiuose darbuose*:

- galimo plagiato apraiškas pastebėjęs asmuo (darbo vadovas, recenzentas, katedros vadovas, kitas akademinės bendruomenės narys ar asmuo iš šalies) arba baigiamųjų darbų gynimo komisija apie tai raštu praneša studentui, katedros vadovui, fakulteto dekanui ir Plagiato prevencijos komisijai, kuri nagrinėja atvejį, įvertina pažeidimą, priima sprendimą ir apie jį informuoja susijusias puses;
- Plagiato prevencijos komisijai kartu su raštišku pranešimu apie galimą plagijavimo atvejį pateikiama plagiato patikros programa atliktos patikros ataskaita arba studento darbas, aiškiai pažymint ar kitaip nurodant, kurios vietos sutampa su kitais darbais ir originalių šaltinių nuorodos.

5.5. Susidūrus su itin problemišku atveju, fakulteto Plagiato prevencijos komisija kreipiasi į VDU Akademinės etikos komisiją, kuri perima proceso nagrinėjimą.

<...>

7.1. Nors plagijavimas pirmiausia laikomas nesąžiningu ir neetišku elgesiu, jo priežastys yra daugiasluoksnės ir nebūtinai visuomet susijusios su studento vertybių sistema ar tyčiniu nesąžiningu elgesiu. Šioje dalyje apžvelgiamos priemonės, kuriomis **dėstytojais galėtų prisidėti prie plagiato prevencijos**, mažintų plagijavimą skatinančių veiksnių įtaką:

- Suteikite studentams žinių apie plagiata, tinkamą citavimą, padėkite ugdyti mokslinio teksto rengimo įgūdžius. <...>
- Netoleruokite nesąžiningo elgesio. <...>
- Suteikite studentams galimybę pasitaisyti. <...>
- Palaikykite glaudesnius santykius su studentais ir skatinkite studijuoti Jūsų dėstomą kursą. <...>
- Padėkite studentams struktūruoti darbus ir planuoti laiką. <...>
- Patys venkite pažeidimų. <...>

VDU ETIKOS KODEKSAS ([Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2024 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. SEN-N-3 redakcija](#)):

Akademinis sąžiningumas – Universiteto akademinės bendruomenės narių įsipareigojimas mokslo (meno) veiklą bei sklaidą, studijas (dėstymą ir studijavimą) ir jų kontekste vykdomą veiklą grįsti atvirumo, pasitikėjimo, pagarbos ir atsakomybės vertybėmis.

Etikos pažeidimas – sąmoningas ar nesąmoningas etikos principams prieštaraujantis elgesys ar veikla, arba neveikimas.

Studentai – asmenys, studijuojantys pagal studijų programas arba doktorantūroje, įskaitant asmenis, atvykusius studijuoti pagal studijų mainų programas, sudariusius sutartį ginti disertaciją eksternu, taip pat klausytojai, t. y. asmenys, besimokantys pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas arba atskirus studijų dalykus.

<...>

13. Studentų pasiekimų etiško vertinimo principas. Dėstytojais studentų pasiekimus vertina teisingai, sąžiningai, atsižvelgdami į dėstomo dalyko, mokslo arba studijų darbo (ar jo dalies) siekiamus rezultatus, laikydamiesi konfidencialumo reikalavimų. Studentų pasiekimų etiško vertinimo principą pažeidžia:

- 13.1. dėstytojų, taip pat pedagoginiame procese dalyvaujančių Universiteto bendruomenės narių nesąžiningas elgesys studentų pasiekimų vertinimo procese (tiesioginė pagalba nusirašant,

atsiskaitymų rezultatų klastojimas, duomenų klastojimas ir kt.);

13.2. **studentų akademinio nesąžiningumo atvejų** (plagiato, nusirašinėjimo ar leidimo nusirašyti kitam, atsiskaitymų rezultatų klastojimo, naudojimosi neleistina pagalba atsiskaitymo metu, kito asmens pasitelkimo atsiskaitant už save arba atsiskaitymo pačiam už kitą studentą, duomenų klastojimo, svetimo rašto darbo ar meno kūrinio (ar jų dalies) pateikimo kaip savo, uždarbiavimo rengiant rašto darbus ar meno kūrinius kitiems studentams, kūrinio autoriaus (-ių) teisių pažeidimų ir kt.) **ignoravimas, toleravimas** ar sąmoningas sąlygų jiems sudarymas studentų pasiekimų vertinimo procese;

<...>

15. Akademinio sąžiningumo studijose principas. Studentai studijų procese vadovaujasi akademinio sąžiningumo principu, prisideda prie kokybiško studijų proceso puoselėjimo, pasirašydami studijų sutartį sutinka su Universiteto studento sąžiningumo deklaracijoje bei Kodekse numatytais principais ir įsipareigoja juos vykdyti visą studijų sutarties galiojimo laikotarpį. **Akademinio sąžiningumo studijose principą pažeidžia:**

<...>

15.2. **nusirašinėjimas ar leidimas nusirašyti**, pasakinėjimas, ruošinukų, kitų neleistinų priemonių naudojimas ar kitas nesąžiningas elgesys studijų pasiekimų vertinimo metu, taip pat **tokio elgesio ignoravimas ir (ar) toleravimas;**

15.3. **spaudimas bendramoksliams ar kitiems asmenims** leisti nusirašyti studijų pasiekimų vertinimo metu arba **pasidalinti savo rašto darbu, siekiant jį plagijuoti;**

15.4. **spaudimas dėstytojui ar administracijos darbuotojui siekiant pakeisti studijų pasiekimų įvertinimą** ir (ar) jų vertinimo sąlygas;

<...>

15.6. **kito asmens atlikto rašto darbo ar meno kūrinio (ar jo dalių) įsigijimas už atlygį ir jo pateikimas kaip savo;**

<...>

15.8. **to paties ar labai panašaus rašto darbo ar meno kūrinio pateikimas atsiskaitant už kelis dalykus**, išskyrus atvejus, kai tokiam pateikimui pritaria dalykų dėstytojai;

<...>

21. Nustačiusi Kodekso pažeidimą Etikos komisija priima pažeidimą konstatuojantį sprendimą ir rekomenduoja atitinkamiems Universiteto valdymo organams (Tarybai, Senatui, rektoriui) arba kitoms Universiteto institucijoms ar pareigūnams vieną ar kelias jų kompetencijai priklausančias poveikio priemones, *inter alia* (sąrašas nėra baigtinis):

21.1. nurodyti nutraukti neetišką elgesį;

21.2. skirti asmeninį įspėjimą (skirtą tik pažeidėjui);

21.3. skirti viešą nuasmenintą įspėjimą;

21.4. **pašalinti iš Universiteto su teise sugrįžti į studijas ne anksčiau kaip praėjus nustatytam laikotarpiui nuo poveikio priemonės skyrimo; laikotarpis nustatomas įvertinus pažeidimo reikšmingumą (šiurkštumą) bei negali būti ilgesnis nei 10 metų;**

21.5. inicijuoti atšaukimo iš užimamų pareigų procedūrą;

21.6. inicijuoti kvalifikacinio, mokslo laipsnio ar pedagoginio vardo atšaukimo procedūrą;

21.7. inicijuoti darbo sutarties nutraukimo be įspėjimo dėl darbuotojo kaltės procedūrą;

21.8. surengti dėstytojo ar mokslo darbuotojo neeilinę atestaciją.

22. Etikos komisija savo iniciatyva poveikio priemonių netaiko.

BAIGIAMŲJŲ DARBŲ RENGIMO IR GYNIMO BENDROSIOS TVARKOS APRAŠAS (Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2022 m. spalio 12 d. nutarimo Nr. SEN-N-50 redakcija):

5.14. **Jei įtariamas/nustatomas plagijavimo atvejis, informuojamas gynimo komisijos sekretorius** apie perdavimą svarstymui Plagiato prevencijos komisijai, vadovaujantis Plagiato prevencijos nuostatais rengiant studentų rašto darbus. **Jei Plagiato prevencijos komisija nenustato pažeidimų, baigiamojo darbo gynimas pagal galimybes gali būti organizuojamas po priimto sprendimo. Jei nustatomi pažeidimai, baigiamasi darbas rengiamas iš naujo ir gali**

būti ginamas ne anksčiau kaip po pusės metų, jei susidaro ginančiųjų grupė pagal Studijų reguliavimo nustatytą tvarką.

DI IR GDI ĮRANKIAI

Naudojantis DI ir GDI įrankiais, rekomenduojama susipažinti su jų duomenų kaupimo politika ir įsitikinti, kad jie yra saugūs, siekiant išvengti autoriaus kūrinio nutekėjimo rizikos. Dėl plagiato patikros kreipkitės į dėstytoją, kuris naudoja VDU prenumeruojamą saugų įrankį. Rekomenduojame netikrinti darbų dėl plagiato nepatikimose svetainėse ar platformose.

DI ir GDI įrankiai	Nuorodos
Scite – prenumeruojama VDU https://biblioteka.vdu.lt/prenumeruojama-dirbtinio-intelektu-pagrindu-veikianti-platforma-scite/	https://scite.ai/enterprise/vytautas-magnus-university
ChatGPT nemokama versija be registracijos ir su registracija. Galimybė įsigyti mokamą versiją.	https://chatgpt.com/
Copilot yra DI sukurtas Microsoft. Galimybė naudotis be registracijos. Prisijungus, turite prieigą prie įvairių "Microsoft" paslaugų, tokių kaip "Outlook", "Office", "Microsoft Teams" ir kt. Priklausomai nuo paslaugos gali būti prenumeratos mokestis.	https://copilot.microsoft.com
Gemini prisijungimas su Google paskyra.	https://gemini.google.com
QuillBot galima naudoti be registracijos teksto perfrazavimui, teksto klaidų taisymui, vertimui ir kt.	https://quillbot.com/paraphrasing-tool https://quillbot.com/grammar-check https://quillbot.com/translate?sl=auto&tl=en
Grammarly užsiregistravus galima naudotis nemokama versija, įdiegti į kompiuterį kalbos redagavimui.	https://www.grammarly.com
DeepL tinkama tekstų vertimui ar teksto redagavimui, nėra būtinybės registruotis, galima naudotis tiesiog naršyklės lange.	https://www.deepl.com
Canva galite kurti pristatymus, vizualizacijas, turi paveikslų DI generavimą, reikalinga registracija.	https://www.canva.com
DeepAI nereikalinga registracija, galima generuoti tekstą, paveikslus, vaizdo įrašus, muziką.	https://deepai.org
Craiyon nereikalinga registracija, galima generuoti paveikslus.	https://www.craiyon.com/

Parengė BPF plagiato prevencijos komisijos pirmininkė doc. dr. Erika Besusparienė, vadovaujantis 2025 m. vasario 19 d. galiojusiais dokumentais.

Peržiūrėjo BPF plagiato prevencijos komisijos nariai – doc. dr. Anastasija Novikova, doc. dr. Milita Vienažindienė, doc. dr. Jurgita Zaleckienė.